№ 19. Wtorek 24. Stycznia 1860. Rok wydania 50.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkami dziennym i tygodniowym kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 centów. Z pocztą kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 centów wal. austr. — Inserćya w półkolumnie, drukiem garmont 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

C. k. ministeryum finansów mianowało poborcę podatków *Karola Fiałkowskiego* w Brzeżanach rewidentem rachunkowym III. klasy przy oddziałach rachunkowych w tym kraju.

Z c. k. dyrekcyi finansów krajowych.

Lwów, 9. stycznia 1860.

C. k. dyrekcya finansów krajowych dla wscodniej Galicyi mianowała praktykantów konceptowych Dr. *Ferdynanda Krattera* i *Seweryna Popiela*, koncepistami finansowymi III. klasy przy prokuraturze finansowej we Lwowie.

Lwów, 13. stycznia 1860.

Gmina Wietlin. w obwodzie przemyskim, obowiązała się po wieczne czasy na założenie trywialnej szkoły w nadmienionej włości zrestaurować należycie istniejący już pod konskr. nr. 176 budynek szkolny, przybudować do niego stajnię, posprawiać potrzebne porządki szkolne i utrzymywać je jak i budynek szkolny zawsze w dobrym stanie, załatwiać zachodzącą przy szkole posługę, dodawać na opał szkoły rocznie 8 n. a. sągów miękkiego drzewa i uposażyć każdoczesnego nauczyciela roczną kwotą 189 zł. w. a. Uposażenie to będzie pobierać nauczyciel częścią w procentach z przeznaczonych przez gminę na zamiary szkolne obligacyi, częścią w gotówce z kasy gminnej. Prócz tego odstąpi mu gmina na użytek także grunt ogrodowy pod nr. 280, obejmujący 484 □ sążni przestrzeni.

Okazaną temi składkami pożyteczną usilność ku rozszerzeniu elementarnej nauki ludu, podaje się niniejszem do wiadomości publicznej. Lwów 14. stycznia 1860.

Sprawy krajowe.

(Dar Ich Mość Cesarstwa. — Mianowanie. — Preskrypcya procentów. — Składki w Wenecyi.)

Lwów, 23. stycznia. Ich Mości Cesarz Ferdynand i Cesarzowa Marya Anna raczyli ofiarować na dniu 18. b. m. kwotę 400 zł. w. a. na fundusz katolickiego stowarzyszenia czeladzi we Lwowie.

Wiedeń, 21. stycznia. Minister wyznań i nauk mianował byłego suplenta przy gimnazyum w Stanisławowie, *Jana Cipsera*, rzeczywistym nauczycielem tego samego gimnazyum.

— Ministeryum finansów wydało pod dniem 16. b. m. następujące rozporządzenie, ważne we wszystkich krajach koronnych:

Jego c. k. apostolska Mość raczył rozporządzić najwyższem postanowieniem z 14. stycznia r. b., że preskrypcya procentów od wszystkich publicznych obligacyi długu, które zapadną dopiero po dniu ogłoszenia tego dekretu, nastąpić ma po upływie sześciu lat licząc od czasu zapadnięcia.

Także i te procenta publicznych obligacyi długu, których preskrypcya zaczęła się już przed terminem prawomocności niniejszego dekretu i podług dotychczasowych ustaw nieskończyła się jeszcze przed upływem sześciu lat, przechodzą w zadawnienie zacząwszy od tego czasu w przeciągu sześciu lat.

Na mocy tego ustaje prawomocność przepisu najwyższego postanowienia z 1. stycznia 1812, który termin preskrypcyi na procenta publicznych obligacyi długu ustanawiał na lat trzydzieści.

— *Gazz. di Venezia* z 16. b. m. pisze:

„Zamknięcie teatrów, smutne następstwa agitacyi rewolucyjnej, pozbawiło nagle chleba do 200 familii, które miały utrzymanie przy teatrach.

Ich przykre położenie, pogorszone jeszcze bardziej ostrą porą roku, zwróciło na siebie nietylko uwagę c. k. Namiestnictwa, które poleciło radzie municypalnej użyć na ulżenie tej nędzy, wywołanej staraniem tak zwanych przyjaciół ludu, znacznej części subwencyi gminnej, łożonej niegdyś na uświetnienie przedstawień w teatrze Fenice; ale wypadek ten obudził także litość w całem mieście, i kilku szlachetnych i ludzkich obywateli powzięło myśl urządzić składkę dla wspomożenia tych nieszczęśliwych rodzin. W tym zamiarze ustanowiona została komisya, złożona z panów Gaspari, G. Mondolfo, Tornielli, hrabia Girolamo Michiel, i Messimiliano Cipollato, którym poruczono zająć się zbieraniem szczodrobliwych ofiar. W każdej parafii będzie odbywać się kwesta po domach.

W mieście, które z natury swej pochopne jest do dzieł pobożnych i szlachetnych i tem zjednało sobie sławę, dostateczne będzie ogłoszenie takiego zamiaru, by zapewnić mu pomyślny skutek. Osuszy to wiele łez rozpaczy, i historya dobroczynności zajaśnieje nową piękną kartą!“

Hiszpania.

(Depesza z teatru wojny. — Dług angielski. — Doniesienia z teatru wojny.)

Madryt, 15. stycznia. Urzędowa depesza donosi: „Po zaciętej walce z bardzo licznym nieprzyjacielem zajęło wojsko afrykańskie wczoraj wzgórza Capo negro, które panuje nad wszystkiemi pozycyami doliny Tetuan. W walce brały udział drugi korpus armii i niektóre oddziały trzeciego. Trzy szwadrony hiszpańskie porąbały sławną czarną gwardyę cesarską. Strata Marokanów jest znaczna; nasza wynosi 300 poległych i rannych. Do zatoki Cap Negro zawinęła eskadra z dywizyą jenerała Ros de Olano.“ — Dnia 6. b. m. znajdowało się w wojskowych szpitalach w Maladze 1842 chorych i rannych afrykańskiego wojska, między tymi 27 jenerałów i oficerów. — Według korespondencyi prywatnej zawiadomił hiszpański minister finansów angielskiego posła w Madrycie, że wexle na zapłacenie 47 milionów, o które się Anglia upominała, są gotowe. Angielski poseł pan Buchanan oświadczył, że nie ma polecenia przyjąć je.

— Dawniejsza depesza z obozu nad rzeką Capitanas z 11. b. m. donosi:

„Wczoraj uderzyły na naszą przednią straż znaczne masy piechoty i kawaleryi. Atak rozpoczął się na lewem skrzydle, linia nieprzyjacielska stała cokolwiek ukośnie do naszej. Gdyśmy wzmocnili naszą pozycyę 7 batalionami, wstrzymał się nieprzyjaciel na lewem skrzydle, ale za to tem mocniej uderzył na centrum. Dwa silne szturmy na bagnety i ogień 22 dział rozbiły nieprzyjaciela; zostawił wiele broni na placu bitwy i uchodził ścigany przez pół godziny. Artylerya raziła go na większą jeszcze odległość i przyprawiła o bardzo znaczne straty. Dwa szwadrony kirasyerów pod komendą brygadyera Billete ruszyły naprzód z piechotą. Jenerał Prim dowodził drugim korpusem z równą zręcznością i męztwem. Jenerałowie Orozca i O'Donnell odznaczyli się także w wykonaniu naglących działań. Wojska walczyły mężnie, jak zwykle. Stan zdrowia taki sam jak wczoraj. Paropływy nadeszły, ale niepodobna było lądować. Dopiero dziś to nastąpi. Dlatego wstrzymam do jutra wszelkie działania, bo chcę pierwej zaopatrzyć się we wszystko. Mieliśmy wczoraj dwóch oficerów poległych a 13 ranionych. Z żołnierzy liczymy 13 poległych a 149 ranionych, ale są to po największej części tylko lekkie rany.“

Madryt, 17. stycznia. Wczoraj wylądowała dywizya Rios na brzegach rzeki Tetuan pod ochroną dział eskadry. Artylerya kasztelu nie dała żadnego wystrzału.

Anglia.

(Nowiny dworu. — Wiadomości bieżące. — Liberalne plany Cesarza Francuzów.)

Londyn, 18. stycznia. Królowa i Książę Albert zwiedzali w niedzielę w towarzystwie księcia Walii szpital w Windsorze i rozmaite wzorowe domy tamtejszych robotników, któremi Książę Albert od kilku lat wielce się zajmuje.

— Lord Palmerston powrócił wczoraj z małżonką z Broadlands do stolicy. Także lord Derby zjedzie z końcem tego tygodnia na sesyę parlamentarną do Londynu.

— Panu D'Israelemu przeszkodziła w tym roku żałoba familijna wyprawić w wilię otworzenia parlamentu ucztę dla członków izby niższej ze stronnictwa opozycyi, jak to zwyczajnie bywało; ale być może, że kto inny zastąpi go w dopełnieniu tego zwyczaju.

— Szwedzki poseł odjechał wczoraj na krótki czas na wieś.

— Jak donosi *Globe*, zaproponuje adres w izbie niższej pan Aubyn, członek parlamentu za Cornwallis, a popierać go będzie lord Henley, członek parlamentu na North Hampton.

— *Times* pisze: „Otrzymane z Paryża sprawozdania handlowy donoszą, że mimo to, iż liberalne plany Cesarza natrafią zapewne na mocne

opór ze strony zwolenników monopolu, przecież w ogóle wywrą w całym kraju wpływ pomyślny. Wrażenie chwilowe na giełdzie było z tej przyczyny mniej pomyślne i niepewne, gdyż zniesienie funduszu umarzającego przeciwne jest rentom, a zniżenie lub uchylenie ceł na Kanale ułatwia ich konkurencyę z kolejami żelaznemi. Sądzą jednak, że zaufanie, jakie panuje teraz w stosunkach Francyi z Anglią, będzie nową rękojmią i ubezpieczeniem."

Francya.

(Powrót lorda Cowleya. — Agitacya za i przeciw wolności handlu. — Ordery hiszpańskie francuskim żołnierzom. — Wiadomości bieżące. — Rozporządzenie względem zaopatrzenia wojsk w mundury.)

Paryż, 18. stycznia. Lord Cowley przyjechał wczoraj z powrotem z Londynu do Paryża.

— Z miast nadmorskich przesłano już do Paryża adresy z życzliwem oświadczeniem się za cesarskim programem co do wolności handlowej. W Bordeaux, gdzie izba przemysłowa i sąd handlowy rzecz w tym względzie rozpoczął, przystąpili do tej demonstracyi rozmaici kupcy tamtejsi. Również i w Cette przyjęto program cesarski jak najżyczliwiej. Natomiast nieradzi temu przedsiębiercy przemysłowi. *Gaz. de Lyon* z 16. b. m. pisze: „Nic dziwnego, że pismo cesarskie zniepokoiło mieszkańców miasta tutejszego: Lugdun bowiem jest środkowym punktem ważnych kopalni węgla i licznych hut żelaznych, a główną we Francyi targowicą i głównym właścicielem akcyi stowarzyszeń kopalni węgla i hut żelaznych. Jawnie i wyraźnie zapowiedziany zamiar naczelnika rządu, przyjąć wolność handlu za podstawę stosunków handlowych Francyi — jest wypadkiem od dawnego już czasu przewidywanym — lecz mimo to opinia publiczna we Francyi miała inne w tej mierze przeświadczenie swoje." Dla uspokojenia więc przedsiębierców przemysłowych powołał Cesarz do Paryża najprzód głównych zastępców przemysłu hut żelaznych, by pod jego prezydencyą rozpocząć w tej mierze obrady. Również i p. Minerel, jeden ze znaczniejszych przedsiębierców w Paryżu, który jest za utrzymaniem ceł ochrończych, miał wczoraj (16. stycznia) posłuchanie u Cesarza. Przedewszystkiem przyjdzie rządowi uspokoić stronnictwo będące za cłami ochronczemi tem mianowicie oświadczeniem, że program cesarski będzie tylko zwolna i z wszelką oględnością przeprowadzony.

— *Monitor* donosi dalej, że komisya wojskowa, której polecono wytknąć granicę między włoskiemi prowincyami Austryi i państwami Króla sardyńskiego, odbyła pierwsze swe posiedzenie w Peschiera dnia 10. stycznia. Prezydentem jej jest jenerał-leitnant hrabia Crenneville, pierwszy komisarz Austryi, jako najwyższy w randze.

— Podatki stałe przyniosły według *Monitora* roku zeszłego 473 milionów (9 milionów więcej niż roku poprzedzającego.)

— Królowa hiszpańska przesłała oficerom francuskim należącym do wyprawy na Kochinchinę kilka orderów św. Ferdynanda, Karola III. i Izabeli katolickiej. Żołnierzom dostało się 17 krzyżów orderu Maryi Izabeli Ludwiki.

— Na rozkaz Cesarza wydał minister wojny marszałek Randon względem mundurów przepisy, z czego sobie wiele obiecują. Ilekroć stan czynny wojska miał być spieszno i znacznie powiększony, nie wystarczało mundurów, a to dla niedostateczności zasobów i warsztatów. Zasoby mundurów nie miały dotychczas normalnej rezerwy. W czasach pokoju zmniejszono je bardzo znacznie dla oszczędności. Niedogodności tego systemu są wielkie; z pośpiechem wydawane rozporządzenia czynią uszczerbek dobremu wykonaniu i publicznemu skarbowi. — Dlatego według nowszych rozporządzeń Cesarza będą nadal zasoby armii urządzone ciągle na stopę wojenną; uskuteczniać się będzie pomału i w miarę rocznych kredytów, zezwalanych od izby. Prawda, że z początku powiększy to wydatki; ale za to w chwilach wojny się zanoszącej, nie będzie potrzeba żądać nadzwyczajnych kredytów i wykrywać przezto swoję sytuacyę właśnie wtedy, gdy największa tajemnica względem pierwszych przygotowań panować powinna; skarb publiczny oszczędzi niezmierne sumy, gdyż nie będzie już ponosił szkody na nagłem podskoczeniu ceny wszystkich towarów, a następnie może być pewnym, że mundury będą dobrze zrobione. — Dotychczas postępowano tak: Liwerunki materyału puszczano publicznie na licytacyę, a magazyny odebrawszy je z rąk liweratów, zaopatrywały różne korpusy według potrzeby; poczem kompanie rzemieślników (compagnies hors rang) przerabiały materyały. Warsztaty pułkowe nastręczają wszelką rękojmię dobrej roboty; bo majstrów można ciągle kontrolować i do odpowiedzialności pociągać. Ale w czasach wojennych nie były dostateczne, i znaczne liwerunki musiano uskuteczniać w organizowanych na prędce warsztatach prywatnych. Te warsztaty mogły dopiero po długich próbach rozpocząć robotę i pracowały często bardzo niedostatecznie, by po odebraniu liwerunku ustawała wszelka odpowiedzialność. — Teraz zadecydował minister, aby w magazynach utrzymywano ciągle 100.000 zupełnych mundurów. Temi będzie przyodziany roczny kontyngens, a zasób będzie co roku się odnawiać. — Co do organizacyi roboty, kompanie rzemieślników pozostaną, i kadry ich będą ciągle utrzymywane, jak kadry czynnych batalionów. Ale rezerwa 100.000 mundurów będzie poruczona przemysłowości prywatnej; wielka fabryka, zaopatrzona należycie w maszyny, której corocznie zapewnione jest tak znaczne zamówienie, byłaby w stanie za dodaniem kilku maszyn, dostarczyć miesięcznie 60.000 mundurów. — Co się tyczy obuwia nauczyło doświadczenie podczas wyprawy w Krymie i we Włoszech, że kompanie rzemieślników nie wystarczają, a w naglących chwilach nie można się było spuścić na industryę prywatną. Dlatego uorganizowana już fabryka prywatna otrzymała teraz polecenie sporządzić rocznie rezerwę 300.000 par trzewików. — Nakoniec nadmienić jeszcze wypada o następującej ważnej reformie. Dotychczas wydawały magazyny tylko na rozkaz ministra wojny. Odtąd każda większa komenda wojskowa albo korpus armii będzie mieć swój osobny magazyn, a intendanci dywizyi są upoważnieni wydawać potrzebne przedmioty korpusom pojedyńczym. „Rozporządzenia te," kończy *Monitor armii*, „nie będą nic kosztować skarbu publicznego, a w niedalekiej przyszłości zapewnia nawet znaczną oszczędność, bo robota maszyn zredykuje powoli koszta wyrobu."

Holandya.

(Stan szkół elementarnych w koloniach. — Wiadomości bieżące.)

— W Amsterdamie zawiązało się stowarzyszenie dla urządzenia powszechnych jatek mięsnych. Spodziewa się otrzymać potwierdzenie rządowe, i po wypuszczeniu mu rzeźni publicznej zamierza przedawać mięso o połowę taniej niż potąd, a przynajmniej o 40%.

— Słychać, że dla posiadłości indyjskich ogłoszoną być ma nowa przejrzana ustawa prasy. — O stanie zakładów naukowych w tych posiadłościach zamorskich donoszą, że w ciągu roku 1845 wynosiła liczba tamtejszych szkół ludowych 25, a teraz jest ich już 75 z 150 nauczycielami, którzy wszyscy bez wyjątku przybyli z Holandyi, tudzież 3500 uczniów. Za wykazaniem, że się zebrało dalszych uczniów 20, przyzwala rząd także i na założenie nowej szkoły dla nich. Na pokrycie wydatków na szkoły w tych posiadłościach wydał rząd od 1817 do 1826 rocznie w przecięciu 112.000 złotych; roku 1834: 125.000; 1851: 152.000; r. 1854: 249.000, a r. 1855: 298.000 złotych.

Szwajcarya.

(Oświadczenie Anglii w sprawie Szwajcaryi. — Stosunki handlowe z Piemontem. — Osiedlenie się żydów.)

Berna, 13. stycznia. Na żądanie rady federacyjnej co do reprezentacyi Szwajcaryi na kongresie, jeśliby przyszedł do skutku i wytoczyła się na nim sprawa neutralności Sabaudyi, nadeszła już także odpowiedź rządu angielskiego z zapewnieniem, że Szwajcarya znalazłaby w takim razie posłuchanie i że jej prawa będą przestrzegane.

— Rząd sardyński zniósł stacyę celną w Tirano, zaprowadzoną między Weltlinem a Szwajcaryą. Nieprzewidziany ten krok sprawił przykre wrażenie, bo utrudnia nietylko obrót handlowy z południowemi dolinami kantonu Graubündten, ale zadaje także nie małe straty ubogiemu Weltlinowi. Jak donosi Frankfurcka gazeta pocztowa, udało się już około 15 firm handlowych do rady związkowej, prosząc by rząd federacyjny wstawił się w tym względzie do rządu sardyńskiego i poparł dawny stan rzeczy.

— P. J. J. Tschudi uwiadomił z Wiednia radę związkową, że przyjmuje swój wybór na nadzwyczajnego posła szwajcarskiego do Brazylii.

— W sprawie prawomocnych dla żydów surowszych przepisów co do osiedlania wpłynęła nowa nota do rady związkowej. Ta razą jestto Francya, która żali się na ograniczenia, jakim podpadać muszą żydzi francuscy, co chcą osiedlić się w Szwajcaryi. Francya przemawia w tej sprawie imieniem wolności sumienia i nastaje, by rząd związkowy zniósł te zadawnione obostrzenia, jakie w siedmiu jeszcze kantonach istnieją przeciw izraelitom.

Włochy.

(Poseł belgijski zawierzytelniony w Rzymie. — Wiadomości bieżące.)

Rzym, 12. stycznia. Jego Świątobliwość przyjmował wczoraj komandora Carolus, który miał zaszczyt doręczyć Ojcu świętemu swe listy wierzytelne w charakterze nadzwyczajnego posła i pełnomocnego ministra Jego Mości Króla Belgów przy stolicy apostolskiej. Ojciec święty raczył go przyjmować z szczególniejszą życzliwością, poczem minister oddał wizytę Jego Eminencyi kardynałowi sekretarzowi stanu.

Neapol. Wiadomości otrzymane z Paryża 17. wieczorem zbijają wieść o dymisyonowaniu jenerała Filangieri.

Nowsze wiadomości wyjaśniają bliżej tę pomyłkę. Jak wiadomo, jest jenerał Filangieri „Księciem Satriano," a naczelny intendant teatrów, który właśnie ustąpił, nosi także tytuł: Książę Satriano; i ztąd też powstała owa fałszywa wieść o dymisyi jenerała Filangieri.

Niemce.

(Przepisy policyjne względem zarazy bydła w Saxonii. — Doniesienie z Rzymu. — Przyjazd W. księcia badeńskiego.)

Drezno, 16. stycznia. Rozporządzeniem królewskiem upoważniono ministeryum spraw wewnętrznych w takich wypadkach, gdyby zaraza na bydło wybuchła w kraju ościennym Saxonii, w krainie połączonej z tem królestwem koleją żelazną, lub też w samem królestwie — do spiesznego jak tylko być może przedsięwzięcia środków dla zapobieżenia szerzeniu się tej zarazy, i przytłumienia jej, gdzieby się już znajdowała. Upoważnieni są także zabijać bydło rogate chorobą dotknięte, jak niemniej i niszczyć te rzeczy, przez które zaraza mogłaby się dalej rozszerzyć.

Monachów, 16. stycznia. Telegraficzne doniesienie *Münchner Ztg.* opiewa, jak następuje:

„Donosimy dziś z najnowszego źródła, że wiadomość o demisyi kardynała Antonelli jest zmyśleniem i spekulacyą giełdową; również bezzasadnem jest przypuszczenie, że Jego Świątobliwość uczyni koncesye, albo że w czemkolwiek ustąpi ze swoich praw i kościoła."

Karlsruhe, 14. stycznia. Jego królewicz. Mość W. książe uniknął przedwczoraj wielkiego niebezpieczeństwa. Przejeżdżał czterokonnym powozem właśnie przez ogród zamkowy, gdy w tem konie nagle się spłoszyły. Już jedna część powozu była strzaskana, a W. książę chciał wyskoczyć z powozu, kiedy na szczęście powiodło się pewnemu odważnemu człowiekowi konie spłoszone powstrzymać, i tym sposobem odwrócić niebezpieczeństwo od Jego królewicz. Mości.

Rosya i Królestwo Polskie.

(Regulamin do przyjmowania do dyplomacyi.)

Journal de St. Petersburg ogłasza regulamin względem przypuszczenia do ministeryum spraw zewnętrznych i mianowania na posady dyplomatyczne. Wydano go rozkazem dziennym z 22. grudnia w takiej osnowie:

„Przypuszczenie do ministeryum spraw zewnętrznych i do rozmaitych urzędów tego wydziału podlegać będzie odtąd regułom następującym: I. Ci wszyscy, którzy chcą być policzeni do tego ministeryum i w jakimbądź jego wydziale, muszą bez wyjątku poddać się wprzód pod egzamin stosownie do specyalnych zatrudnień, jakim później mają się poświęcić. Egzamin ten odbyć się ma w obecności szefa tego departamentu, gdzie życzą sobie być umieszczeni, tudzież przy asystencyi dwóch urzędników tegoż ministeryum. II. Ci, którzy zaraz przy wstępie chcą pełnić usługi dyplomatyczne, tudzież ci, którzy w ministeryum spraw zewnętrznych piastują posady właściwości nie całkiem dyplomatycznej, a chcieliby przestąpić do służby wcale dyplomatycznej, muszą oprócz tego pierwszego egzaminu złożyć jeszcze i drugi dla udowodnienia, że posiadają potrzebne wiadomości i uzdolnienie. Ten drugi egzamin zasadza się na programie następującym: A Egzamin z wiadomości specyalnych. 1) Języki. Wymaga się przedewszystkiem znajomości języka rosyjskiego i francuskiego. Każdy aspirant powinien mówić płynnie temi obydwoma językami i pisać w nich poprawnie. — Znajomość języka łacińskiego, niemieckiego i angielskiego nie jest konieczna. Mimo to jednak pierwszeństwo zawsze otrzyma ten kompetent, który posiada znajomość jednego lub więcej z tych języków, tudzież języka polskiego (jeśli nie jest rodem z tego królestwa), lub też innego jakiego języka, a w szczególności wschodniego. 2) Umiejętności: *a)* Powszechna wiadomość umiejętności dyplomatycznych w najobszerniejszem znaczeniu, a w szczególności prawa internacyonalnego i morskiego. *b)* Historya traktatów pokoju i innych, a w szczególności tych, w których Rosya miała udział od czasu panowania Cesarzowej Katarzyny II. *c)* Główne zarysy ekonomii narodowej w zastosowaniu jej do państwa i do handlu zagranicznego. *d)* Statystyka ogólna. Dla ułatwienia aspirantom wyboru książek naukowych, wskaże się aspirantom dzieła w tej mierze najprzydatniejsze. B. Wyprobowanie zdolności. Aspirant zgłaszający się do egzaminu musi: 1) po rozpatrzeniu się w sprawie, której akta będą mu wręczone, sporządzić wyciąg na piśmie, i w dalszym jej wywodzie wypracować uzasadnione orzeczenie własne. 2) O zadanej kwestyi napisać rozprawę rosyjską a drugą francuską, z czegoby można powziąć przekonanie o zdolności kompetenta co do rozwijania się jego ideów, tudzież co do wyrażenia się jasnego i poprawnego. III. Pod nazwą posad dyplomatycznych rozumie się: etatowe i nadliczbowe posady kancelaryi ministra; 1go i 2go oddziału departamentu azyatyckiego; dalej posłannictwa, poselstwa i konzulaty. IV. Egzamin dla przypuszczenia do posad dyplomatycznych odbywa się w obecności członków rady ministerstwa spraw zagranicznych lub osób osobno w tej mierze mianowanych, których jednak przynajmniej trzech być musi."

Grecya.

(Adres do Króla wręczony. — Wiadmości bieżące.)

Ateny, 7. stycznia. Deputacya senatu miała przedwczoraj zaszczyt wręczyć J. M. Królowi adres odpowiedzi na mowę od tronu. Król przyjął pismo z uprzejmą życzliwością. Nowe prezydyum miało także zaszczyt przedstawić się J. M. Królowi. Przy sposobności świąt Bożego Narodzenia przesłali Król i Królowa znaczne dary dla ubogich i dla zakładów dobroczynnych w Atenach. W królewskiej sali tronowej spadł przedwczoraj wielki pająk z pułapu, lecz na szczęście nieuszkodził nikogo.

Turcya.

(Czynność Riza Baszy.)

Riza Basza, seraskier, jest potąd jeszcze najpopularniejszym u Turków. Zawsze jest nadzwyczajnie czynny, a najnowszemi czasy czuwa znowu z wszelką usilnością nad publicznem bezpieczeństwem stolicy. W tej mierze oddał ministrowi policyi załogę do dyspozycyi, i odkąd tak liczne wydarzyły się zabójstwa w dzielnicach Galata i Pera, każe dzień i noc patrolować kilkom batalionom. Mimo to jednak było przedmieście Pera wczoraj znowu widownią krwawych wypadków, i tylko połączona siła wojskowa i policyjna zdołała zapobiedz kilkom zabójstwom.

Azya.

(Utarczka Francuzów z Anamitami. - Doniesienia bieżące.)

Kalkuta, 20. grudnia. Rząd wschodnio-indyjski nałożył nową opłatę na przedsiębierstwa przemysłowe. Według doniesienia z Batawii z dnia 22. grudnia powiodła się zupełnie wyprawa z Boni. — Z Hongkong donoszą pod dniem 15. grudnia, że Chińczycy owarowują Pekin. Admirał Paget przybył do Kochinchiny z posiłkami.

Zatoka Tuoro, 22. listopada. *Journ. de debats* otrzymał pod dniem 22. listopada wiadomość z wód kochinchińskich, że francuski kontr-admirał Page ujrzał się zniewolonym, dnia 18. przed swym wyjazdem do Chin stoczyć walkę z Anamitami. Tego dnia wypłynął Page z dwoma fregatami „Nemesis" i „Phlegeton", dwoma łodziami kanonierskiemi, jednym okrętem transportowym i jedną korwetą hiszpańską przed silne oszańcowania Anamitów położone o trzy mile drogi na północ od zatoki Turo. Anamici rozpoczęli zniencka gwałtowny ogień z dział, na co Francuzi odpowiedzieli niemniej silnie. Okręt admiralski znajdował się z razu w wielkim niebezpieczeństwie, szef batalionu korpusu inżynieryi poległ w walce, a kapitan okrętu „Nemesis" tudzież jeden chorąży okrętowy i jeden z uczniów marynarskich odnieśli rany. Kontr-admirał Page rozkazał pod wodzą szefa sztabu jeneralnego p. Sauls 300 ludziom wysiąść na ląd i zająć fort, co głównie bronił szańców. Po trzech kwandransach walki powiewał sztandar francuski na szczycie fortu.

Afryka.

(Doniesienia z Alexandryi.)

Alexandrya, 2. stycznia. Według najnowszych doniesień gazety kolońskiej ze stolicy egipskiej, ma redukcya armii egipskiej nastąpić z 15. stycznia. Wicekról pogodził się z krewnym swoim Mustafą Baszą, który niedawno powrócił z Konstantynopola. Spodziewają się też, że do takiej zgody przyjdzie jeszcze i z El Hami Baszą, synem Ibrahima Baszy, którego pewne stronnictwo usiłowało potąd ciągło pobudzać przeciw wicekrólowi. Poczyniono ogromne przygotowania dla pochodu wojsk angielskich, które 12. stycznia miały przybyć do Alexandryi, i na Suez do Chin wyruszyć. Ten oddział wojskowy zabiera ze sobą znaczne przybory wojskowe. — Rząd wyprawił jednego oficera do Francyi i Anglii dla zbadania urządzeń marynarskich, a który wrócił już z tej podróży 30. grudnia. Sprawozdanie jego przedłożone być ma komisyi osobnej, do której należy i dwóch zagranicznych oficerów za wiedzą i pozwoleniem ich rządów. W morzu czerwonem położono już telegraf mający utrzymywać komunikacyę między Anglią i Indyami, i przysposabiano się do zapuszczenia go w zatoce perskiej. Ukończono już rozpoznania przedsięwzięte przez okręt „Cyclops." Ważne jest przy tem postanowienie rządu angielskiego co do dalszego poprowadzenia tej linii telegraficznej zatoką bengalską i przez półwysep Malaki do Hongkongu. Ukrywano się z tem długo, lecz teraz jawnie już o tem mówią. Po ukończeniu prac w tej mierze można będzie w Paryżu i w Londynie otrzymać bezpośrednio z Chin wiadomość w przeciągu 20 godzin, policzywszy juz przy tem wszystkie przerwy depesz.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Turyn, 18. stycznia. Rząd wystawił znowu na sprzedaż dobra skarbowe w wartości 3,400.000 fr. — Profesor Genina i były minister Oytana mianowani są radcami państwa. — Pogłoska podaje następujący skład gabinetu: Cavour spraw zewnętrznych i tymczasowo wewnętrznych; Farini tytularny minister spraw wewnętrznych; Fanti wojny; Lanza nauk; Jasini finansów; Grattoni robót publicznych; Cassini kanclerz; w miejsce Fanti'ego otrzyma Cialdini naczelną komendę armii związkowej. — Jeden z wyższych dygnitarzy duchownych, jedzie z adresami życzliwości mieszkańców Turynu i Medyolanu do Papieża. — *Opinione* donosi, że komisya do uregulowania granic ukończyła już swoją pracę pod Peschierą.

Paryż, 20. stycznia. Krąży pogłoska, że wkrótce ogłoszone będzie nowe pismo Cesarza względem spodziewanych reform.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 21. i 22. stycznia.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru		Stan atmosfery
7. god. zrana	325 10	— 0.4°	90.1	polud.-zach.	sł.	śnieg
2. god. po poł.	323 99	+ 2.8°	81.3	południowy	„	pochmurno
10. god. wiecz.	323 38	+ 0.8°	90 2	„	„	„
Wysokość śniegu 10.'''						
7. god. zrana	322 10	+ 0.8°	90.2	południowy	sł.	pochm no
2. god. po poł.	320 98	+ 3 1°	78.0	„	„	„
10. god. wiecz.	321.67	+ 2.0°	90.9	„	„	„

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 23. stycznia.

Hotel rosyjski: PP. Raciborski Wacł., z Krakowa. — Gizowski Józef, z Hermanowic.

Hotel europejski: Hr. Stadnicki Jan, z Boratyna. — Malezewscy Jul. i Włodz., ze Skwarzawy. — Ochocki Kal., z Białohożnicy. — Ochocki Wład., z Rzeszowa. — Janicki Wład., z Stóbna. — Czajkowski Hip., z Bóbrki. — Strzelecki Kaz., c. k. podpor., z Płuhowa.

Hotel angielski: Gorzeński Michał, z Witoszyc.

Zajazd Leszczyńskiego: Nowacki Kaz., z Tejsarowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 23. stycznia.

PP. Tchórznicki Kaz., do Nadyb. — Młocki Franciszek, do Żulina. — Zieliński Apol., do Krasnego podolskie. — Znamirowski Stan., c. k. notaryusz, do Bełza.

TEATR.

Dziś na dochód tutejszego instytutu ubogich opera niemiecka: **„Muszkietery Królowej.“**

Jutro na scenie polskiej: **„Najjaśniejsi Podróżni,“** komedya w 3 aktach z francuskiego, i **„Nad Wisłą,“** krotochwila w 1 akcie ze śpiewami Ant. Wieniarskiego.

Potem *trzecia Reduta.*

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 23 stycznia

Z pożyczki narodo. po 5% za 100 złr. 79 80 Metaliki po 5% za 100 zł. 73.—; po 4½% za 100 zł. —.—; po 4% za 100 zł —.—. Obligacye indemnizacyjne: Niższej Austryi po 5% za 100 zł. —.—; Węgier .—; Galicyi —.—; Bukowiny —.—; Akcye Banku narodowego sztuka 869.—; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 200 60; niższo-austr. towarzystwa eskomtowego —.—

Listy zastawne. Galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.—

Wexlowy. Augsburg za 100 zł. południ. niemieck. waluty 113.75. — Lipsk za 100 talarów —.—. Londyn za 10 funtów szterl. 132 60. Medyolan za 100 zł. waluty austryack. —.—. Paryż za 100 fr. —.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 6 27, dukaty ces. pełnej wagi .—, korony —.—, półkorony —.—.

Kurs lwowski.

Dnia 23. stycznia.

		gotówką zł.	gotówką c.	towarem zł.	towarem c.
Dukat holenderski	wal. austr.	6	16	6	22
Dukat cesarski	„ „	6	20	6	25
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	10	60	10	76
Rubel srebrny rosyjski	„ „	2	6	2	9
Talar pruski	„ „	1	97	2	1
Polski kurant i pięciozłotówka		—		—	
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	bez kuponów	84	50	85	17
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	71	92	72	58
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	78	90	79	78

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 23 stycznia

		zł.	cent.
Instytut kupił prócz kuponów 100 po	wal. austr.	84	50
„ przedał „ „ 100 po		85	—
„ dawał „ „ 100		—	—
„ żądał „ „ 100		—	—
Wartość kuponu od 100 złr.		—	25⅔

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 20. stycznia.

1. Dług publiczny.

A. Państwa.

	pien.	towar.
W austr. wal. po 5%	68.—	68 50
Z pożyczki narod. po 5%	79 70	79.90
Z r. 1851, ser. B. po 5%	97.50	—.—
Metaliki po 5%	72.80	73
dtto. „ 4½%	64.—	64.25
dtto. „ 4%	56.25	56.50
dtto. „ 3%	43.	43.25
dtto. „ 2½%	36.—	36.25
dtto. „ 1%	14.10	14.20
Przez. do wylos. z r. 1834	368.—	370.
„ 1839	119.60	119.75
„ 1854	112.—	112 25
Renty Como po 42 lir. aus.	15.50	16
Wylos. obl. dawn długu państ. po 5%	70.—	70.50
„ „ 4½%	62.—	62.50
„ „ 4%	54.50	55.—
Przez. do los. obl. daw. długu państ. z proc. w kraju „ 3½%	47.—	47.50
„ 3%	64.—	65.—
„ 2½%	60.—	62.—
„ 2¼%	54.—	55.—
„ 2%	48.—	49.—
„ 1¾%	43.—	44.—
dtto. z procent za granicą „ 5%	70.—	70 50
„ 4½%	62.—	62.50
„ 4%	54 50	55.—

B. Krajów koronnych

Obligacye indemn. po 5% za 100 zł.	pien.	towar.
Niższej Austryi	91.50	92.50
Węgier	72.50	73.—
Ban. Tem., Kroacyi i Slawonii	71.50	72.—
Galicyi	72.25	72.50
Bukowiny	70.50	71.—
Siedmiogrodu	70.50	71.—
innych krajów kor.	86.—	94.—
Z klauz los. r. 1867	—.—	—.—
Lom. wen. poż. z r. 1850	100.50	—.—
Wen. pożyczka z r. 1859	80.25	80.75

Dług Tyrolu, Dług Salcburga, Dług Krainy	pien.	towar.
po 5%	70.	70.50
„ 4%	54.50	55.—
„ 3½%	47.—	47.50
„ 3%	41.—	42.—
„ 2½%	35.—	35.25
„ 2%	27.—	27.50
„ 1¾%	24.50	25.—

2. Stan oblig. domestykaln.

	pien.	towar.
po 3% za 100 zł.	—.—	24.—
„ 2½% za 100 zł.	—.—	21.—
„ 2¼% za 100 zł.	—.—	18.—
„ 2% za 100 zł.	—.—	16.—
„ 1¾% za 100 zł.	—.—	14.—

3. Akcye.

	pien.	towar.
Banku nar.	868.—	870.—
Inst. kred. dla handlu po 200 zł. w. a.	200 60	200.80
Niż.-austr. tow. eskomt. po 500 zł.	581.—	583.—
Półn. kolei po 1000 zł. m.k.	1945.—	1948
Tow. kolei żel. państwa po 200 zł. m. k. czyli 500 fr.	278 50	279 —
Kol Ces. Elżbiety po 200 zł.	176 50	177 —
Połud.-półn.-niem. kolei kom. po 200 zł. m. k.	137 25	137 50
Kolei Cisy po 200 zł. m. k. po 100 zł. (50%) wpłaty	105.—	105
Lomb.-wen. kolei żel. po 200 zł. w. a. czyli 500 fr. z wpłatą (50%)	164 —	165 —
Kol. Karola Lud. po 200 zł. m.k. z wpł. po 60 zł. (30%)	90.50	91.—
Kol. Preszb. Tyrn. I. emis. po 200 zł. m. k.	24.—	26.—
dtto. II. emis. po 200 zł. m.k.	55.—	60.—
Kolej Bustehradzka po 500 zł. m. k.	575.—	580.—
Kolej Aussig.-Ciepl. po 200 zł. m. k.	—.—	—.—
z wpłatą 60 zł. (30%)	—.—	—.—
Kol. Bern. Ross. po 200 zł.	—.—	—.—
dtto. z pierwszeństwem po 200 zł. m. k.	—.—	200.—
Kol. Grac.-Köfl. i Tow. górn. po 200 zł. w. a.	130.—	135.—
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	444.—	446.—
Lloyda w Tryeście po 500 zł. m. k.	218.—	220.—
Mosts łańc. w Peszcie po 500 zł. m. k.	310.—	320.—
Tow. młyna par. w Wied. po 500 zł. m. k.	330.—	340.—
Powsz. austr. Tow. gaz. po 250 zł. m. k.	—.—	—.—

4. Listy zastawne.

	pien.	towar.
Banku narodowego w mon. kon. 6let. po 5%	101 50	102.—
10 „ 5%	97.—	97.50
przeznacz. do los. po 5%	92 —	92.50
Banku narodowego w wal. austr. na 12 m. 5% za 100 zł.	100.—	—.—
przez. do los. po 5%	88 25	88 50
Gal. Tow. kred. po 4%	84.50	85.—

5. Obligacye z prawem pierwszeństwa.

	pien.	towar.
Kolej Elżbiety po 5% za 100 zł. m. k.	91.50	92.—
Tow. austr. kol. państwa po 500 fr.	134.50	135.—
Kol. półn. po 100 zł. m. k.	91.—	91.50
Kol. Lomb. wen. po 500 fr.	130.—	132. —
Kol. Gloggn. za 100 zł.	84.—	84.50
Tow. żeg. par. na Dun. za 100 zł. m. k.	91.50	92.50
Lloyda za 100 zł.	88.50	89.50

6. Losy.

	pien.	towar.
Inst. kred. dla handlu po 100 zł. w. a.	104.50	105 —
Tow. żeg. par. na Dun. po 100 zł. m. k.	103.—	103 50
Pożycz. Trye. po 100 zł. w.a.	126.—	127.—
Pożycz. miasta Budy po 40 zł. w. a.	38.—	38.50
Esterhazego po 40 zł. m. k.	82.—	83 —
Salma „ 40 „ „	40.—	40 50
Palffiego „ 40 „ „	38.75	39 25
Clarego „ 40 „ „	36.75	37 25
St. Genois „ 40 „ „	39 75	40 25
Windischgrätza 20 zł. „	23 —	23.50
Waldsteina 20 „ „	27.—	27 50
Keglevicha 10 „ „	15 75	16 25

Weksle.

(Na 3 miesiące.)

	pien.	towar.
Amsterdam za 100 zł. hol.	—.—	—.—
Augsburg za 100 zł. w. p.-n.	—.—	112.50
Berlin za 100 tal.	—.—	—.—
Wrocław za 100 tal.	—.—	—.—
Frankfurt za 100 zł. w. p.-n.	—.—	112.75
Genua za 100 lir. piem.	—.—	—.—
Hamburg za 100 M. B.	—.—	99.50
Lipsk za 100 tal.	—.—	—.—
Liwurna za 100 lir. tosk.	—.—	—.—
Londyn za 10 ft. szt	131.—	131.25
Lugdun za 100 fr.	—.—	—.—
Medyolan za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Marsylia za 100 fr.	52.—	—.—
Paryż za 100 fr.	—.—	52 20
Praga za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Tryest za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Wenecya za 100 zł. w. a.	—.—	—.—

(31 dni po ukazaniu.)

Bukareszt za 100 piastr. woł.	—.—
Konstantynopol za 100 piast. tur.	—.—
Dyskonto weks. Bank. nar.	5%
Procenta za zaliczki Bank. nar. na pap. publ	5%

Kurs złota.

w przecięciu w w. a.

	zł.	c.
Dukaty ces. men.	6 zł.	20 c
dtto. pełnej wagi	6 „	19 „
Korona	18 „	— „
Półkorona	— „	— „
Napoleondor	— „	— „
Rosyjski impery.	— „	— „
Kurs korony w c. k. kasach	13 zł.	50 c.

KRONIKA.

(Trzynasta lista składek z wykupna kart od powinszowania Nowego roku.)

Złożyli PP.: Leonard Stengel 2 zł. 27 c., Sander 2 zł., Hudetz 2 zł., Turkułł 2 zł., doktor Hawranek 1 zł. 5 c., pani hrabina Baworowska 2 zł., Ducheński 1 zł., Karol Balko 1 zł., Zink, c. k. major 2 zł., książę Kalixt Poniński 2 zł., Melbachowski 1 zł., N. N. 35 c., Krynicki 35 c., pani Bilińska 10 c., Bober 60 c., Widacki 1 zł., pani Mochnacka 1 zł., Grzegorz Ross 1 zł., pani Schmidt 50 c., N. N. 50 c., Maciej Bernard 50 zł., pani Józefa Bernard 50 c., Baumgarten 1 zł., Ignacy Wolf 2 zł., pani Heller 15 c., N. N. 50 c., Matz 20 c., Estreicher 20 c.; panie: Witoszyńska 1 zł., Knendich 1 zł., Angermann 60 c., Lityńska 30 c., Tarnowska 10 c., Weissmahr 1 zł, Hessler 35 c., Lamboy 50 c., N. N. 40 c., Teresa Teifel 25 c.; PP. Stoppel 2 zł., Terenkoczy 1 zł., Karol Mitraszewski 1 zł. 55 c., Pokorny 50 c., Wohlfeil 1 zł., pani Kościcka 35 c., Milski 20 c., N. C. 50 c., N. N. 20 c., N. N. 20 c., Fiala 35 c., pani Zelmańska 10 c., pani Łozińska 50 c., Repka 1 zł., pani Karpińska 15 c., N. N. 15 c., Mitis, c. k. pens. radca gubernialny 2 zł., pani Łaszowska 1 zł., Stupnicki 70 c., Schier 20 c., Jan Wenzel 1 zł., pani Bogdanowicz 2 zł., pani Czermar 1 zł., Wolański 1 zł., N. N. 50 c., pani Nowosielska 1 zł., doktor Noskiewicz 1 zł., N. N. 1 zł., Balko 1 zł., Hołowiecki 17 c., Gärtner 30 c., Schabinger 1 zł., Południewski 1 zł., Ansion 30 c., Riegel 50 c., N. N. 20 c., Janowski 20 c., Wach 30 c., Miszkin 40 c., Heinz 40 c., a mieszkańcy domu pod nr. $553\frac{2}{4}$ 1 zł. 23 c., — razem 63 zł. 42 c.; do tego z ostatniej listy 818 zł. 322½ c., suma 881 zł. 74½ c. w. a.

(Przędza bawełniana z głębi Afryki.) Sławny podróżnik dr. Livingstone nadesłał do Manchester ciekawe próbki bawełnianej przędzy z środkowych krajów afrykańskich. Bawełna sama ma być wyborna a kłębek doskonałej przędzy w wadze 16¾ uncyi kosztuje na miejscu niespełna jeden fenig, licząc na monetę angielską. Plantacye bawełny znajdują się głównie w tak zwanej dolinie Shire, około 100 mil długiej a 20 szerokiej. A tak wybornie nadaje się uprawa bawełny w tej dolinie, że co roku kilka tysięcy krzewów zbytecznych używają krajowcy na opał. Żegluga po rzekach Zambesi i Shire aż do środka tej doliny jest większą część roku zupełnie wolna, potrzeba więc tylko stosownych użyć środków, aby otworzyć handlowi nowe źródło dochodu. Rząd angielski umie po zupełnej wartości oceniać zasługi dr. Livingstona, a jak słychać, przeznaczył mu nowych 2500 funt. szterl., aby mu ułatwić dalsze badania szeregu jezior w Nyanza. Oprócz tego miano mu posłać nowy umyślnie zbudowany paropływ do żeglugi po rzece Zambesi.

(Osobliwość meteorologiczna.) Wieczorem 12. b. m. powstała nagle tak gęsta mgła w Paryżu, że musiano zapalać pochodnie, by nie zbłądzić lub nie uderzyć o co. Jeszcze nazajutrz zrana było tak mglisto, że zaledwie na 20 kroków można było widzieć.

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sartyni.*

Z c. k. galic. drukarni rządowej.